

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o broni i amunicji

Art. 1. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576, z późn. zm.) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 2 dodaje się pkt 9 i 10 w brzmieniu:

„9) ochrony miru domowego;

10) doskonalenia umiejętności zawodowych.”;

2) w ust. 3 dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:

„8) prawo własności do lokalu mieszkalnego, domu jednorodzinnego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele mieszkaniowe – dla pozwolenia na broń do celów ochrony miru domowego;

9) służbę w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, państwowych formacjach uzbrojonych oraz Narodowych Siłach Rezerwowych – dla pozwolenia na broń do celów doskonalenia umiejętności zawodowych.”;

3) w ust. 4 dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:

„8) do celów ochrony miru domowego – broni, o której mowa w pkt 1 lit. b) i c) oraz w pkt 2 lit. d);

9) do celów doskonalenia umiejętności zawodowych – broni palnej centralnego zapłonu o lufach gwintowanych w kalibrze do 12 mm.”;

4) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Zabrania się noszenia broni posiadanej na podstawie pozwolenia do celów kolekcjonerskich, pamiątkowych lub ochrony miru domowego bez zgody właściwego organu Policji.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Ustawa z 1999 r. o broni i amunicji, znowelizowana w istotnym zakresie w 2011 roku, wymaga kolejnego dostosowania do aktualnych potrzeb i uwarunkowań społecznych. W sąsiednich krajach, jak Niemcy czy Czechy, ilość egzemplarzy broni na 100 mieszkańców znacznie przewyższa średni współczynnik z Polski. W Polsce to 1,3 egzemplarza broni na 100 mieszkańców, w Niemczech do 30 egzemplarzy broni na 100 mieszkańców, w Czechach to 16 egzemplarzy na 100 mieszkańców. Polska jest na trzecim od końca krajem w Europie pod względem ilości broni na 100 mieszkańców. Idąc w kierunku dorównania do średniej liczby broni na 100 mieszkańców w krajach Europy, uchwalenie niniejszej ustawy jest pożądanym społecznie aktem.

2. Proponowane zmiany istniejącego stanu prawnego

Dla podniesienia bezpieczeństwa polskich rodzin proponuje się wprowadzenie, poprzez dodanie nowego pkt 9 w art. 10 ust 2 ustawy, kolejnej kategorii pozwolenia na broń: **do celów ochrony miru domowego**. Ważną przyczyną uzasadniającą wydanie takiego pozwolenia na broń byłoby w tym przypadku posiadanie prawa własności do lokalu mieszkalnego, domu jednorodzinnego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele mieszkaniowe. Przy proponowanej formie przepisu także spółdzielcze prawo własności będzie wystarczającym spełnieniem warunku posiadania ważnej przyczyny do ubiegania się o pozwolenie na broń. Utrata wspomnianego prawa własności – np. poprzez zbycie lokalu – będzie mogła uzasadniać cofnięcie pozwolenia na broń (zgodnie z art. 18 ust. 4 ustawy).

Warunkiem uzyskania pozwolenia na broń do celów ochrony miru domowego będzie zdanie odpowiedniego egzaminu przed organem właściwym do wydania pozwolenia na broń (art. 16 ust. 1 ustawy). Egzamin taki obejmuje część teoretyczną oraz praktyczną, sprawdzającą znajomość zasad bezpiecznego posługiwania się bronią i umiejętności celnego strzelania. Do jego zdania niezbędne jest więc nabycie określonych umiejętności praktycznych, bez czego zdanie egzaminu nie będzie możliwe. To wymusi od osób ubiegających się o pozwolenie uprzednie uczestnictwo w zajęciach na strzelnicy i naukę strzelania. W ten sposób zagwarantuje się, że broń palna nie dostanie się w ręce osób, które nie będą obeznane z posługiwaniem się bronią (art. 17 ust. 3 ustawy o broni i amunicji). Zasady prowadzenia egzaminu opisane są szczegółowo w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie egzaminu ze znajomości przepisów dotyczących

posiadania broni oraz umiejętności posługiwania się bronią (Dz. U. Nr 19, poz. 241 ze zm.). Rozporządzenie to w związku z proponowaną zmianą ustawy nie będzie wymagało nowelizacji.

Oczywiście pozwolenie na broń do celów ochrony miru domowego będzie mogło być wydane – tak jak w każdym innym wypadku – wyłącznie osobom praworządnym, bez zaburzeń psychicznych i poprawnie funkcjonującym psychologicznie, co gwarantują aktualnie obowiązujące przepisy prawa (art. 15–18 ustawy o broni i amunicji).

W ramach pozwolenia na broń do celów ochrony miru domowego będzie można posiadać wyłącznie ściśle określone rodzaje broni – takie, których użycie z jednej strony zapewnić może skuteczną samoobronę, a z drugiej jest możliwie najmniej niebezpieczne dla osób postronnych. Z uwagi na specyfikę sytuacji potencjalnego użycia broni do ochrony miru domowego, do czego najczęściej może dojść wewnątrz budynku mieszkalnego, dobór broni jest szczególnie ważny. Stąd proponuje się tu uwzględnić możliwość posiadania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającej 10 mA oraz strzelb śrutowych powtarzalnych o kalibrze wagomiarowym 12. Zauważyć trzeba, że urządzenia do obezwładniania za pomocą energii elektrycznej o mniejszym natężeniu prądu dostępne są w wolnej sprzedaży, jako broń nie wymagająca pozwolenia na jej posiadanie (art. 11 pkt 7 ustawy o broni i amunicji), jednak ich skuteczność działania jest odpowiednio mniejsza. Z kolei strzelby śrutowe o założonym kalibrze umożliwiają także użycie do nich amunicji z pociskami gumowymi, proszkowymi, wypełnionymi chemicznym środkiem obezwładniającym i innymi podobnymi, należącymi do grupy amunicji „niezabijającej”. To duża zaleta takiej broni, zwłaszcza w sytuacji, gdy osoba mająca jej użyć chciałaby uniknąć niebezpieczeństwa spowodowania u napastnika poważnych obrażeń zagrażających jego życiu, czy wręcz obrażeń śmiertelnych. Z drugiej strony strzelba wspomnianego rodzaju umożliwia także użycie normalnej amunicji bojowej, jeżeli sytuacja będzie tego wymagać. Warto też zauważyć, że strzelanie z broni długiej, a w szczególności broni długiej o gładkościennym przewodzie lufy (taką bronią są strzelby śrutowe) przy pomocy amunicji śrutowej (także elaborowanej śrutem grubym czy loftkami) jest znacznie łatwiejsze i celniejsze, niż operowanie bronią kulową, w szczególności bronią krótką. Z tego powodu broń taka zdecydowanie najlepiej nadaje się do założonych celów użycia.

Podkreślenia wymaga fakt, że charakterystyczną cechą pozwolenia na broń do celów ochrony miru domowego byłoby objęcie broni posiadanej na jego podstawie zakazem przemieszczania poza obrębem lokalu mieszkalnego w stanie załadowanym. W tym celu proponowane jest nowe brzmienie art. 10 ust. 8 ustawy, jako konsekwencja wprowadzenia pozwolenia, którego celem jest ochrona miru domowego, a nie ochrona indywidualna.

Odnosnie drugiego proponowanego rodzaju pozwolenia na broń – **do celów doskonalenia umiejętności zawodowych** – zauważyć należy, że kwestią kluczową dla podtrzymywania umiejętności sprawnego posługiwania się bronią palną jest regularne ćwiczenie strzelania, najlepiej przy pomocy własnej broni (i amunicji). Żołnierz czy policjant, korzystający nawet z broni służbowej na strzelnicy,

nie ma prawnej możliwości nabycia amunicji dla indywidualnego treningu. W sytuacji niedoborów budżetowych regulaminowe strzelania kontrolne prowadzone są w śladowej ilości, co nie zapewnia nawet podtrzymywania nabytych umiejętności żołnierzy i funkcjonariuszy, nie wspominając już w ogóle o ich rozwijaniu. Wydaje się więc, że umożliwienie zawodowym żołnierzom oraz osobom należącym do państwowych formacji uzbrojonych, a w szczególności policjantom, uzyskania pozwolenia na nabycie broni, zgodnej co do zasadniczych cech użytkowych z ich bronią służbową, w jakimś stopniu pomogłoby rozwiązać ten problem. Osoby takie mogłyby bowiem w ramach swojego czasu wolnego dowolnie ćwiczyć strzelanie w stopniu i formie, jakie uznają za odpowiednie. Niewątpliwie miałyby to bardzo dobry wpływ na ogólną jakość wyszkolenia całej formacji, poprzez stworzenie atmosfery współrywalizacji. Ustanowienie takiego pozwolenia na broń byłoby odpowiedzią na oczekiwania żołnierzy i funkcjonariuszy, albowiem oczekiwaniem tych środowisk jest ułatwienie im do dostępu do broni palnej.

W projekcie jednocześnie zaproponowano możliwość uzyskania tego rodzaju pozwolenia na broń przez członków Narodowych Sił Rezerwowych, co byłoby dodatkowym czynnikiem zachęcającym do służby w NSR. W ten sposób mógłby poprawić się stan rekrutacji do tej formacji.

Uzyskanie pozwolenia do celów doskonalenia umiejętności zawodowych nie byłoby związane ze znacznymi kosztami dla osób ubiegających się o to pozwolenie. Konieczne byłoby uiszczenie jedynie opłaty skarbowej, na podstawie przepisów o opłacie skarbowej. Żołnierze i funkcjonariusze korzystaliby (na podstawie o art. 16 ust 2 ustawy o broni i amunicji) ze zwolnienia od egzaminu praktycznego oraz od badań psychologicznych, o ile posiadają przydzieloną broń służbową (art. 15 ust 6 ustawy).

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Zmiana ustawy w projektowanym zakresie pozytywnie wpłynie na poczucie odpowiedzialności obywateli. Projektowana zmiana bowiem prowadzi do możliwości zapewnienia bezpieczeństwa domostwom przez samych obywateli, a nie wyłącznie przez służby państwa, które w czasach napięć i kryzysów mają inne absorbujące zadania. W wyniku proponowanych zmian działania organów władzy mogą być istotnie wspierane przez obywateli – traktowanych „po partnersku” przez władze – co może wpłynąć na wzrost tzw. kapitału społecznego i pogłębienie wzajemnego zaufania. Bardzo istotnym skutkiem społecznym jest wyjście naprzeciw oczekiwaniu żołnierzy i funkcjonariuszy, którzy posiadając broń dla doskonalenia umiejętności zawodowych, będą mogli doskonalić własne umiejętności. Nie należy jednocześnie obawiać się jakichkolwiek negatywnych skutków związanych ze zwiększeniem liczby broni palnej w domostwach. Broń w Polsce przyznawana jest wyłącznie osobom praworządnym, zdrowym psychicznie i bez zaburzeń funkcjonowania psychologicznego. Gwarantują ten stan aktualne przepisy ustawy o broni i amunicji. W Polsce nie odnotowuje się nielegalnego użycia broni palnej przez

legalnych jej posiadaczy, organy Policji nie prowadzą nawet tego rodzaju statystyk. Zauważyć należy, iż choć od wielu lat liczba pozwoleń na broń oraz liczba legalnie posiadanych egzemplarzy broni systematycznie rośnie (obecnie w rękach prywatnych znajduje się już ponad 500 tys. sztuk broni palnej), jednocześnie zdecydowanie spada liczba popełnianych przestępstw, w tym także przestępstw przeciwko życiu, potencjalnie najbardziej związanych z zagadnieniem posiadania broni palnej.

Proponowana regulacja przyniesie ponadto zwiększone wpływy do budżetu państwa. Broń i amunicja objęte są podatkiem VAT, a zakłada się zwiększoną jej sprzedaż. Z uwagi na wymóg zdania egzaminu, wpływy do budżetu zapewnią również opłaty egzaminacyjne. Za projektowany rodzaj pozwolenia opłata egzaminacyjna będzie wynosiła 600 zł (§8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 marca 2000 r. w sprawie egzaminu ze znajomości przepisów dotyczących posiadania broni oraz umiejętności posługiwania się bronią Dz. U. Nr 19, poz. 241 ze zm.). Pozwolenie na broń wymaga również uzyskania orzeczenia lekarskiego oraz psychologicznego, za które pobierane są opłaty przez lekarzy i psychologów. Z tego tytułu również – pośrednio – należności podatkowe zasila Skarb Państwa. Posiadanie broni palnej wymusza poza tym nabycie odpowiednich urządzeń do przechowywania broni i amunicji, zatem nabycie szafy czy sejfów spowoduje również pośrednie zwiększenie wpływów budżetowych z tytułu należnego podatku VAT. Należy także oczekiwać zwiększonego zainteresowania strzelnicami, które za swoje usługi pobierają opłaty, to zaś wiąże się z odprowadzeniem należnych danin publicznych.

4. Źródła finansowania, jeżeli projekt niesie obciążenia dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego

Projekt ustawy nie niesie obciążenia dla budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego.

5. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Nowelizowane przepisy nie wymagają przygotowania nowych ani modyfikacji istniejących aktów wykonawczych.

6. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Wprowadzane przepisy nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z Dyrektywą Rady 91/477/EWG z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni (Dz.U. UE L z dnia 13 września 1991 r., z późn. zm.).